УДК 911.3:339.92:327(477.74:498)
DOI https://doi.org/10.32782/2707-5206.2026.42.25

Приходько З. В.
к. геогр. наук, доцент,
кафедра економічної та соціальної географії і туризму,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Шампанський пров., 2, м. Одеса, 65058, Україна
E-mail: prykhodkozoiya@onu.edu.ua
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0008-9678-5848

Соколовський В. А.
к. геогр. наук, доцент,
кафедра економічної та соціальної географії і туризму,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Шампанський пров., 2, м. Одеса, 65058, Україна
E-mail: victorsoko1ovskj@gmail.com
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-8129-9996

Куделіна С. Б.
старший викладач,
кафедра економічної та соціальної географії і туризму,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Шампанський пров., 2, м. Одеса, 65058, Україна
E-mail: kudelina.lana@gmail.com
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0008-4297-8476

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІРИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ В НИЖНЬОДУНАЙСЬКОМУ РЕГІОНІ

У статті розглянуто взаємозв'язок між інвестиційними процесами, політичними рішеннями та транскордонним співробітництвом України в Нижньодунайському регіоні, де Одеська область межує з Румунією та Молдовою. Інформаційною базою стали дані Національного банку України, Державної митної служби, Європейської комісії, програм Interreg і Адміністрації морських портів України. Застосовано порівняльно-географічний, статистичний, історико-генетичний методи та метод структурного моделювання. Показано, що чистий приплив прямих іноземних інвестицій в Україну скоротився з 7,32 млрд дол. США у 2021 р. до 0,35 млрд дол. у 2022 р., частково відновився у 2023 р. і знизився до 2,60 млрд дол. у 2025 р. На цьому тлі зросла роль коштів ЄС, що надходять через інструменти територіальної співпраці, а їх обсяги і пріоритети дедалі більше визначаються політичними рішеннями, зокрема наданням Україні статусу кандидата на вступ до ЄС та запуском ініціативи «Шляхи солідарності». Простежено еволюцію програми транскордонного співробітництва Румунія-Україна, бюджет якої зменшився зі 126,7 млн євро у 2007 по 2013 рр. до 54 млн євро у 2021 по 2027 рр., тоді як програми ширшого охоплення отримали значно більші асигнування. Встановлено, що війна посилила економічні зв'язки з Румунією. Експорт України до цієї країни зріс з 1,5 млрд дол. у 2021 р. до 3,8 млрд

© Приходько З. В., Соколовський В. А., Куделіна С. Б., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

дол. у 2023 р., а на румунський ринок вийшли понад 775 українських компаній. Інвестиції в дунайські порти, які у 2022 р. та першому кварталі 2023 р. перевищили 97 млн дол. США, забезпечили рекордну перевалку 29 млн т, однак згодом ці потужності стали недовантаженими. Запропоновано схему багаторівневої організації інвестиційних потоків у транскордонному просторі, де поєднуються політичний рівень ЄС, національні інституції, приватний капітал та структури єврорегіону «Нижній Дунай». Зроблено висновок, що транскордонне співробітництво поступово перетворюється з гуманітарно-освітнього напряму на інструмент інвестиційного забезпечення логістики, відновлення прикордонних громад і політичної інтеграції України в європейський простір.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, прямі іноземні інвестиції, Interreg, євроінтеграція, політична географія, єврорегіон «Нижній Дунай», Одеська область.

Актуальність теми дослідження. Постановка проблеми в загальному вигляді, її зв'язок з науковими або практичними задачами. Повномасштабна війна змінила не лише обсяги, а й географію інвестиційних потоків в Україні. Приватні інвестори стали обережнішими, а значна частина капіталу, що надходить у країну, тепер має державне або міжнародне походження. Особливо помітно це в прикордонних регіонах, які раніше розглядалися як периферія, а після 2022 р. опинилися на перетині ключових логістичних маршрутів. Нижньодунайський регіон, до якого входять південь Одеської області, румунські повіти Галац, Бреїла і Тулча та південь Молдови, став саме таким простором. Через нього пройшла значна частина українського експорту в період блокади чорноморських портів, тут розташовані дунайські порти України, а прикордонні громади отримали доступ до кількох програм фінансування ЄС одночасно. Водночас усі ці процеси мають виразний політичний вимір. Відкриття дунайського маршруту стало наслідком політичного рішення ЄС про «Шляхи солідарності», участь Румунії та Молдови в програмах співпраці спирається на їхню політичну позицію щодо підтримки України, а розподіл коштів Interreg відбиває пріоритети Європейської комісії та урядів країн-учасниць.

Для суспільної географії ця ситуація важлива тому, що інвестиції та транскордонне співробітництво зазвичай вивчаються окремо. Перші розглядаються як макроекономічний показник, друге як сфера міжрегіональних контактів, освітніх і культурних обмінів. Проте в умовах війни ці процеси зближуються, і без розуміння їхнього зв'язку важко планувати повоєнне відновлення прикордонних територій. Не менш важливо й те, що транскордонне співробітництво на цій ділянці кордону стало одним із практичних каналів європейської інтеграції України. Через нього прикордонні громади раніше за інших опановують правила і процедури ЄС, а Румунія як член ЄС і НАТО виступає для України політичним провідником у дунайському просторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інвестиційну привабливість України в умовах війни докладно проаналізували Н. Гусєва та О. Немець. Вони показали, що індекс інвестиційної привабливості країни з 2014 по 2023 р. жодного разу не вийшов у позитивну зону, а серед головних перешкод назвали воєнні ризики, корупцію, тіньову економіку та слабкість судової системи (Husieva & Niemets, 2023). Інституційні засади співпраці України, Румунії та Молдови в межах Європейського інструменту сусідства розглянув О. Соколовський, який узагальнив результати трьох програмних періодів і показав, що найбільша кількість

проєктів була пов'язана з транспортом, енергетикою, водним господарством та співпрацею університетів (Sokolovskyy, 2022). Порівняльний аналіз єврорегіонів «Верхній Прут» і «Нижній Дунай» з погляду стійкості прикордонних територій здійснив А. Кărbune (Cărbune, 2021). Ф.-Н. Будеску звернула увагу на те, що за двадцять років існування єврорегіону «Нижній Дунай» через його структури було реалізовано проєкти загальною вартістю понад 500 млн євро, переважно у сферах транспортної доступності, туризму та охорони здоров'я (Budescu, 2019). Розвиток дунайських портів під час війни та їхню взаємодію з румунськими портами вивчали Л. А. Горошкова, С. В. Горошков і Ю. Д. Корнійчук (Horoshkova, Horoshkov, & Korniichuk, 2024). Політичний контекст у цих працях присутній здебільшого опосередковано, через аналіз інституцій і програм ЄС, тоді як вплив міждержавних відносин України з Румунією та Молдовою на інвестиційні процеси окремо не розглядався.

Методологічна основа дослідження. Дослідження ґрунтується на суспільно-географічному та політико-географічному підходах, у межах якого транскордонний регіон розглянуто як систему взаємодії суб'єктів різних територіальних рівнів. Застосовано порівняльно-географічний метод для зіставлення програм співробітництва, статистичний метод для аналізу динаміки інвестицій і торгівлі, історико-генетичний метод для простеження еволюції програм, а також метод аналізу документів для характеристики політичних рішень ЄС і урядів країн-учасниць та метод структурного моделювання, за допомогою якого побудовано схему багаторівневої організації інвестиційних потоків. Використано дані Національного банку України, Державної митної служби, Європейської комісії, офіційних сайтів програм Interreg та Адміністрації морських портів України.

Виділення невирішених раніше частин проблеми, яким присвячується стаття**.** Наявні праці або описують інвестиційний клімат країни загалом, або аналізують окремі програми транскордонного співробітництва без зв'язку з реальними інвестиційними процесами. Майже не досліджено, як змінилося співвідношення приватного капіталу та коштів ЄС у прикордонних регіонах після 2022 р., і яке місце в цьому займають конкретні програми та єврорегіональні структури Нижнього Дунаю. Поза увагою залишається і політичний вимір проблеми, тобто те, як рішення інституцій ЄС, статус України як кандидата на вступ і позиція сусідніх держав впливають на спрямування інвестицій у прикордонні території.

Формулювання цілей статті**.** Мета статті полягає у виявленні особливостей поєднання інвестиційних процесів, політичних чинників і транскордонного співробітництва України в Нижньодунайському регіоні та в побудові моделі їхньої взаємодії. Для цього потрібно оцінити загальну динаміку іноземних інвестицій, проаналізувати еволюцію і фінансове наповнення програм співробітництва, з'ясувати зміни в торговельних зв'язках з Румунією визначити роль регіональних і локальних суб'єктів, а також показати, як політичні рішення різних рівнів впливають на інвестиційні потоки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів.

Динаміка прямих іноземних інвестицій. За даними Національного банку України, у 2021 р. чистий приплив прямих іноземних інвестицій становив 7,32 млрд дол. США (Slovo i Dilo, 2026). У 2022 р. він скоротився до 0,35 млрд дол., тобто майже у двадцять разів. У 2023 р. показник зріс до 4,4 млрд дол., однак до-

воєнного рівня так і не досягнув. Надалі приплив знову знижувався і у 2025 р. дорівнював 2,60 млрд дол., що відповідає приблизно 36 % довоєнного рівня (рис. 1).

Така динаміка добре узгоджується з висновком Н. Гусєвої та О. Немця про переважання негативних чинників у формуванні інвестиційного клімату (Husieva & Niemets, 2023). Приватний капітал заходить у країну обережно і зосереджується там, де ризики нижчі або де інвестиції швидко окупаються. На цьому тлі зростає вага державних і міжнародних джерел. Найбільшим із них став інструмент Ukraine Facility обсягом 50 млрд євро на 2024 по 2027 рр. Його інвестиційна складова, Ukraine Investment Framework, передбачає 9,3 млрд євро гарантій і грантів і має залучити до 40 млрд євро державних і приватних інвестицій (EU NeighboursEast, 2024). Цей інструмент є політичним за своєю природою. Його кошти надходять за умови виконання Плану України, узгодженого з Європейською комісією, і прив'язані до реформ, які водночас є вимогами на шляху до членства в ЄС. Отже, для прикордонних регіонів доступ до європейського фінансування дедалі більше залежить від політичного прогресу країни в євроінтеграції, а не лише від якості окремих проєктів.

Програми транскордонного співробітництва як канал інвестицій**.** Для прикордонних громад Одеської області найближчим за масштабом і доступністю джерелом фінансування залишаються програми Interreg. Їхнє походження пов'язане з тристоронньою програмою Румунія-Україна-Молдова 2007 по 2013 рр., на яку ЄС виділив 126,7 млн євро, а учасники додали не менше 11,4 млн євро власного співфінансування. За цей період було реалізовано понад 140 проєктів, а територія програми разом із суміжними регіонами охоплювала близько 15 млн осіб (Sokolovskyy, 2022). Згодом програма розділилася на двосторонні напрямки, і її бюджет почав зменшуватися (табл. 1).

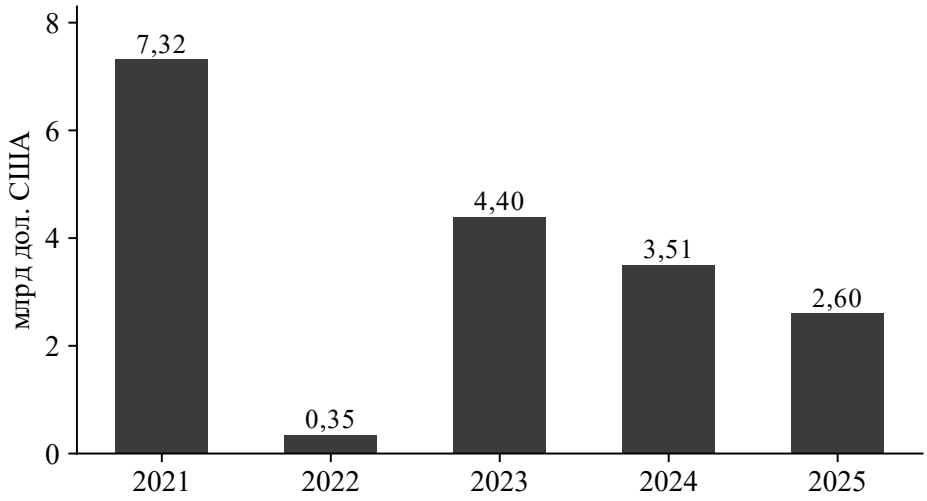

Рис. 1. Чистий приплив прямих іноземних інвестицій в Україну з 2021 по 2025 р., млрд дол. США

Джерело: побудовано авторами за даними НБУ (Slovo і Dilo, 2026)

Таблиця 1

Еволюція програми транскордонного співробітництва Румунія-Україна

Програмний період	Внесок ЄС, млн євро	Кількість проєктів	Проєкти у прикордонні Тулча та Одеса
2007 по 2013 рр. (Румунія-Україна-Молдова)	126,7	понад 140	н. д.
2014 по 2020 рр.	60,0	69	10 (близько 14 млн євро)
2021 по 2027 рр. (на жовтень 2025 р.)	54,0	49	7 (близько 5 млн євро)

Джерело: складено авторами за даними (Sokolovskyy, 2022; EU NeighboursEast, 2022; Bîgea & Iacob, 2025)

Скорочення бюджету двосторонньої програми не означає зменшення загального обсягу коштів ЄС для регіону. У 2021 по 2027 рр. ЄС передбачив понад 530 млн євро на співробітництво з Україною та Молдовою через чотири програми, з яких найбільші асигнування отримали Interreg Danube Region (215 млн євро) та Interreg NEXT Польща-Україна (187 млн євро) (EU NeighboursEast, 2022). Окремо діє програма Interreg NEXT Black Sea Basin із загальним бюджетом 72,3 млн євро, з яких 65,0 млн євро становить внесок ЄС (Ministry of Regional Development and Public Works of Bulgaria, n. d.). Одеська область бере участь у програмах Румунія-Україна, Black Sea Basin та Danube Region, тобто одночасно в кількох програмах різного територіального охоплення, а фінансування поступово зміщується від суто двосторонніх проєктів до макрорегіональних (рис. 2). Таке зміщення теж має політичне підґрунтя. Після 2022 р. ЄС припинив програми співпраці з Росією та Білоруссю і натомість посилив підтримку східних сусідів, а надання Україні та Молдові статусу кандидатів на вступ у червні 2022 р. перетворило колишні програми сусідства на інструмент підготовки до членства.

Ефективність використання коштів залишається високою. За даними AGERPRES, рівень освоєння коштів програми 2014 по 2020 рр. перевищив 98 %, з 69 контрактованих проєктів 10 припало на пару Тулча та Одеса з бюджетом близько 14 млн євро. У поточному періоді станом на жовтень 2025 р. законтрактовано 49 проєктів, із них 7 у тому самому прикордонному сегменті (Bîgea & Iacob, 2025). Для порівняння, на західному кордоні програма Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна до червня 2025 р. законтрактувала 53 проєкти з внеском ЄС понад 41 млн євро (HUSKROUA NEXT, 2025). Звідси випливає, що за кількістю проєктів південний і західний напрямки співробітництва майже рівні, однак середній обсяг фінансування одного проєкту в Нижньодунайському регіоні поки що менший. Політична підтримка з боку Румунії відіграє тут особливу роль, оскільки саме румунські повіти є партнерами більшості проєктів, а уряд Румунії послідовно виступає за розширення транспортних зв'язків з Україною через Дунай.

Торговельні зв'язки з Румунією та рух капіталу. Війна різко посилила економічну взаємодію України з Румунією. За даними Державної митної служби, експорт України до Румунії зріс з 1,5 млрд дол. у 2021 р. до 3,9 млрд дол. у 2022 р. і утримався на рівні 3,8 млрд дол. у 2023 р. Імпорт з Румунії за той самий час збільшився з 0,8 до 1,6 млрд дол. (Tarasovskyi, 2024). Тобто товарообіг між країнами зріс більш ніж удвічі (рис. 3). На нашу думку, значна частина цього приросту пов'язана з транзитом українського зерна та металургійної продукції через Дунай і порт Констанца.

Разом з товарами рухається і капітал. Від початку повномасштабного вторгнення на румунський ринок вийшли понад 775 українських компаній, з них понад 300 лише у 2023 р. Найбільше серед них підприємств з інформаційних технологій, сфери послуг та будівництва (Tarasovskyi, 2024). Ми розглядаємо це як прояв зворотного інвестиційного потоку, коли частина українського бізнесу переносить діяльність за кордон, щоб зберегти доступ до ринків ЄС і зменшити воєнні ризики. Для прикордонних регіонів такий процес має подвійний наслідок. Він послаблює власну податкову базу, але водночас створює мережу ділових зв'язків, на яку можна спертися в період відновлення. Привабливість Румунії для українського бізнесу пояснюється не лише близькістю, а й політичними чинниками, адже членство цієї країни в ЄС і НАТО гарантує стабільні правила і безпеку для капіталу.

Портова інфраструктура як об'єкт інвестицій**.** Найбільш наочним прикладом поєднання інвестицій, політики і транскордонної логістики стали дунайські порти Ізмаїл, Рені та Усть-Дунайськ. Їхнє піднесення стало можливим завдяки політичному рішенню ЄС у травні 2022 р. про створення «Шляхів солідарності» та готовності Румунії пропустити українські вантажі через свої порти і Сулинський

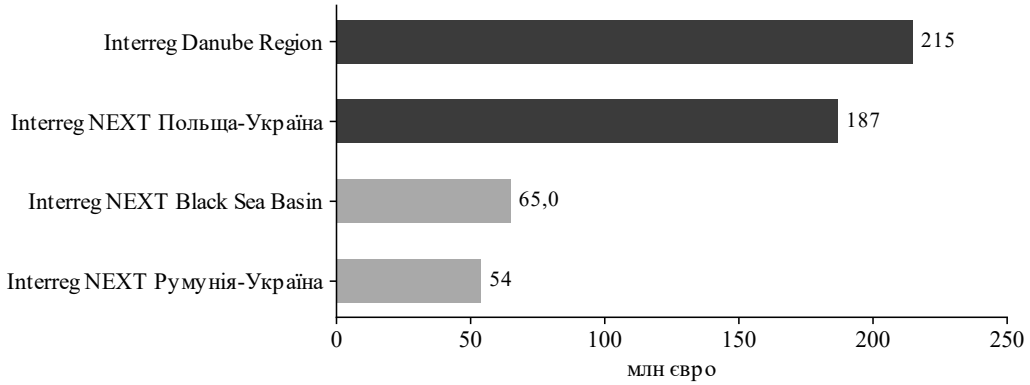

Рис. 2. Внесок ЄС у програми Interreg 2021 по 2027 рр. з участю України, млн євро

Джерело: побудовано авторами за даними (EU NeighboursEast, 2022; Ministry of Regional Development and Public Works of Bulgaria, n. d.)

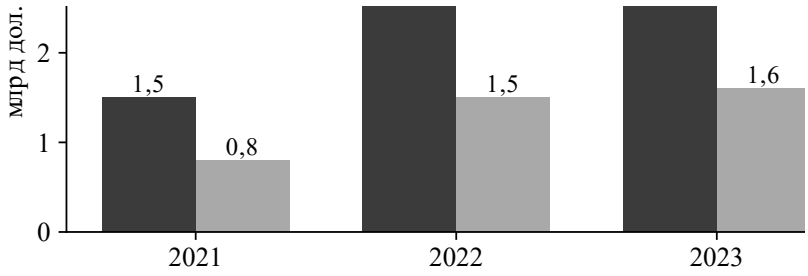

Рис. 3. Торгівля України з Румунією товарами у 2021, 2022 і 2023 рр., млрд дол. США

Джерело: побудовано авторами за даними Державної митної служби України (Tarasovskyi, 2024)

канал. За повідомленням Адміністрації морських портів України, у 2022 р. та першому кварталі 2023 р. у їхній розвиток було залучено близько 97 млн дол. США в межах державно-приватного партнерства (Railway Supply, 2023). Ці вкладення дозволили у 2023 р. обробити рекордні 29 млн т вантажів (GMK Center, 2024). Проте після відновлення роботи портів Великої Одеси перевалка на Дунаї зменшилася до 8,9 млн т у 2025 р. (GMK Center, 2026). Інвестори зіткнулися з типовою для прикордонної логістики проблемою, коли потужності, створені під кризовий попит, згодом залишаються недовантаженими. На нашу думку, саме тут програми транскордонного співробітництва можуть відіграти стабілізуючу роль, фінансуючи спільні з Румунією проєкти в галузі навігації, екологічної безпеки та прикордонної інфраструктури.

Багаторівнева модель інвестиційних потоків**.** Узагальнення отриманих результатів дозволило побудувати схему організації інвестиційних потоків у Нижньодунайському транскордонному регіоні (рис. 4). Верхній рівень утворюють політичні інституції та інструменти ЄС, які ухвалюють рішення про пріоритети й умови доступу до коштів і забезпечують основну частку грантового фінансування. Національний рівень представлений урядами та профільними інституціями трьох країн, чиї двосторонні відносини визначають політичні рамки співпраці, приватний рівень включає іноземних інвесторів, стивідорні компанії, трейдерів і українські фірми, що працюють у Румунії. Регіональним вузлом системи залишається єврорегіон «Нижній Дунай», створений у 1998 р. До нього входять Одеська область, румунські повіти Бреїла, Галац і Тулча та молдовські райони Кагул і Кантемір. Площа єврорегіону становить близько 53,5 тис. км², а населення близько 4 млн осіб. З 2009 р. діє спільна виконавча структура з осідком у Галаці (Budescu, 2019). Нижній рівень моделі формують конкретні об'єкти вкладень, тобто порти, громади, заклади освіти й охорони здоров'я, пункти пропуску та транспортні підходи.

Запропонована схема показує, що єврорегіон в умовах війни виконує передусім функцію посередника, який перетворює загальні пріоритети ЄС на конкретні проєкти. Слабким місцем залишається зв'язок між приватним капіталом і регіональним рівнем, адже великі приватні інвестиції в порти та логістику здебільшого реалізуються поза межами програм співробітництва. Водночас єврорегіон виконує і політичну функцію, оскільки залишається одним з небагатьох сталих форматів прямого діалогу між Одеською областю, румунськими повітами та молдовськими районами, який не переривався навіть у найскладніші періоди і сприяє формуванню спільної позиції щодо розвитку дунайського простору.

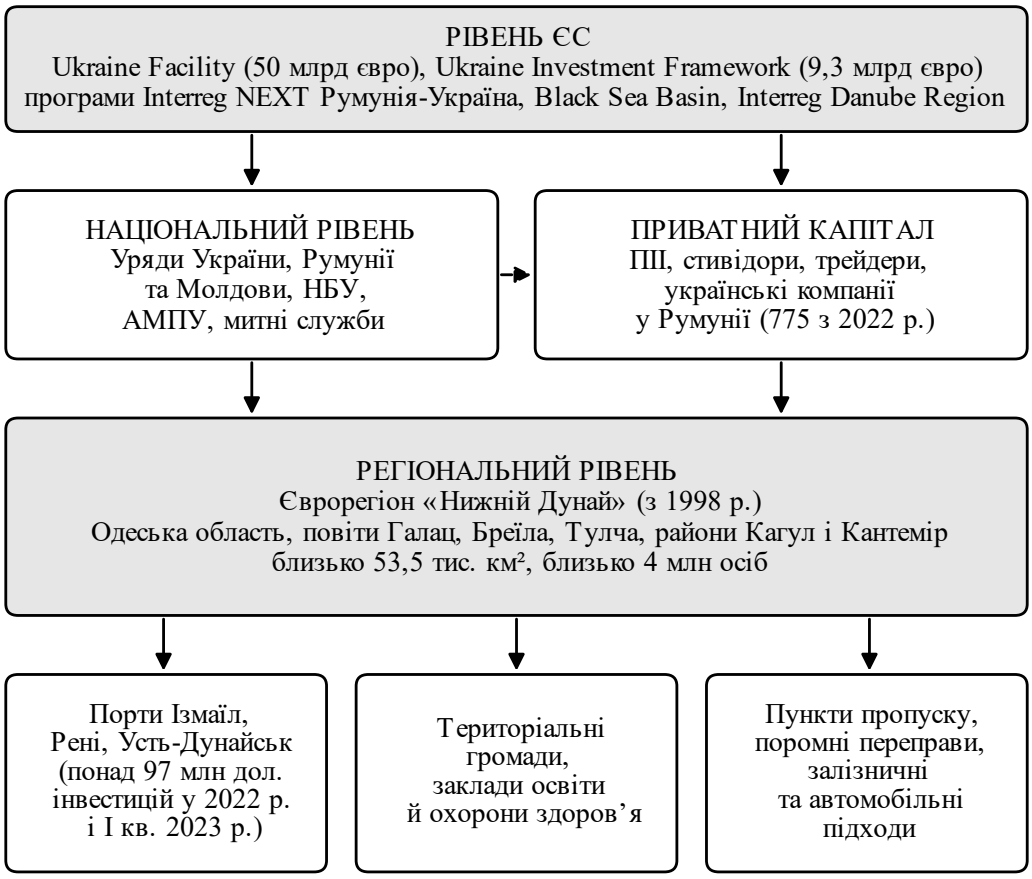
Висновки дослідження та перспективи подальших досліджень **у** даному напрямку**.** Проведене дослідження дозволяє зробити кілька висновків. Чистий приплив прямих іноземних інвестицій в Україну у 2025 р. становив лише близько 36 % рівня 2021 р., тому для прикордонних регіонів зросло значення міжнародних джерел фінансування. Бюджет двосторонньої програми Румунія-Україна скоротився зі 126,7 до 54 млн євро, однак Одеська область отримала доступ до макрорегіональних програм Interreg Danube Region та Black Sea Basin із сукупним внеском ЄС близько 280 млн євро.

Війна посилила економічні зв'язки з Румунією. Експорт України до цієї країни у 2023 р. був у 2,5 раза більшим, ніж у 2021 р., а на румунський ринок вийшли сотні українських компаній. Дунайські порти отримали значні інвестиції, але після відновлення морського коридору їхні потужності недовантажені. Політичний ви-

мір співробітництва виявився визначальним. Відкриття дунайського маршруту, перегляд програм Interreg і умови доступу до коштів Ukraine Facility є наслідками політичних рішень ЄС і сусідніх держав, тому інвестиційні перспективи Нижньодунайського регіону тісно пов'язані з перебігом європейської інтеграції України та з рівнем її політичних відносин з Румунією і Молдовою.

Перспективи подальших досліджень ми бачимо в оцінці ефективності конкретних проєктів на рівні громад, в аналізі впливу переговорів про вступ України до ЄС на фінансування прикордонних програм, а також в оцінці можливостей інтеграції дунайських портів України до транспортних коридорів ЄС у повоєнний період.

Новизна дослідження. У статті інвестиційні процеси та транскордонне співробітництво в Нижньодунайському регіоні розглянуто як взаємопов'язані складові одного процесу, а не як окремі явища. Простежено еволюцію фінансового

суцільна стрілка означає фінансовий потік, пунктирна означає координацію

Рис. 4. Схема багаторівневої організації інвестиційних потоків
у Нижньодунайському транскордонному регіоні

Джерело: Розроблено авторами

наповнення програми співробітництва Румунія-Україна за три програмні періоди і показано зміщення фінансування від двосторонніх до макрорегіональних програм. Запропоновано схему багаторівневої організації інвестиційних потоків у транскордонному регіоні, яка поєднує рівень ЄС, національні інституції, приватний капітал і структури єврорегіону «Нижній Дунай». Показано, що інвестиційні потоки в регіоні значною мірою формуються політичними рішеннями ЄС і сусідніх держав, і розкрито політичну функцію єврорегіону як сталого майданчика міждержавного діалогу.

References [Список використаної літератури]

Bîgea, L., & Iacob, S. (2025, October 8). Feature story: European Interreg programme marks 20 years of Romanian-Ukrainian cooperation. *AGERPRES*. Retrieved from https://agerpres.ro/english/2025/10/08/feature-story-european-interreg-programme-marks-20-years-of-romanian-ukrainian-cooperation--1491775 [in English]. [Bîgea L., Iacob S. Feature story: European Interreg programme marks 20 years of Romanian-Ukrainian cooperation. *AGERPRES*. URL: https://agerpres.ro/english/2025/10/08/feature-story-european-interreg-programme-marks-20-years-of-romanian-ukrainian-cooperation--1491775 (дата звернення: 4.04.2026).]

Budescu, F.-N. (2019, August 21). How can challenges be transformed into opportunities: Lower Danube Euroregion case. *UA: Ukraine Analytica*. Retrieved from https://ukraine-analytica.org/how-can-challenges-be-transformed-into-opportunities-lower-danube-euroregion-case/ [in English]. [Budescu F.-N. How Can Challenges be Transformed into Opportunities. Lower Danube Euroregion Case. *UA: Ukraine Analytica*. URL: https://ukraine-analytica.org/how-can-challenges-be-transformed-into-opportunities-lower-danube-euroregion-case/ (дата звернення: 06.04.2026).]

Cărbune, A. (2021). Building resilience through cross-border cooperation Romania, Moldova, and Ukraine. A comparative analysis between euroregions "Upper Pruth" and "Lower Danube". In *Global, regional and local perspectives on the economies of Southeastern Europe*, 19-32. Cham: Springer. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-030-57953-1_2 [in English]. [Cărbune A. Building Resilience Through Cross-Border Cooperation Romania, Moldova, and Ukraine. A Comparative Analysis Between Euroregions "Upper Pruth" and "Lower Danube". Global, Regional and Local Perspectives on the Economies of Southeastern Europe. Cham : Springer, 2021. P. 19-32. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-57953-1_2.]

EU NeighboursEast. (2022, December 5). EU to allocate over 530 million euros for cross-border cooperation with the Republic of Moldova and Ukraine. *EU NeighboursEast*. Retrieved from https://euneighbourseast.eu/ro/news/latest-news/ue-va-aloca-peste-530-de-milioane-de-euro-pentru-cooperarea-transfrontaliera-cu-republica-moldova-si-ucraina/ [in Romanian]. [UE va aloca peste 530 de milioane de euro pentru cooperarea transfrontalieră cu Republica Moldova și Ucraina. *EU NeighboursEast*. URL: https://euneighbourseast.eu/ro/news/latest-news/ue-va-aloca-peste-530-de-milioane-de-euro-pentru-cooperarea-transfrontaliera-cu-republica-moldova-si-ucraina/ (дата звернення: 05.04.2026).]

EU NeighboursEast. (2024, June 12). *Factsheet: Ukraine Investment Framework*. EU NeighboursEast. Retrieved from https://euneighbourseast.eu/news/publications/factsheet-ukraine-investment-framework/ [in English]. [Factsheet: Ukraine Investment Framework. *EU NeighboursEast*. URL: https://euneighbourseast.eu/news/publications/factsheet-ukraine-investment-framework/ (дата звернення: 12.08.2026).]

GMK Center. (2024). Danube ports handled a record 29 million tons of cargo in 2023. *GMK Center*. Retrieved from https://gmk.center/ua/news/porti-dunaju-u-2023-roci-obrobili-rekordni-29-mln-t-vantazhiv/ [in Ukrainian]. [Порти Дунаю у 2023 році обробили рекордні 29 млн т вантажів. *GMK Center*. URL: https://gmk.center/ua/news/porti-dunaju-u-2023-roci-obrobili-rekordni-29-mln-t-vantazhiv/ (дата звернення: 06.04.2026).]

GMK Center. (2026, February 10). Ukrainian Danube ports handled over 8.9 million tons of cargo in 2025. *GMK Center*. Retrieved from https://gmk.center/ua/news/ukrainski-dunajski-porti-u-2025-roci-perevalili-ponad-8-9-mln-t-vantazhiv/ [in Ukrainian]. [Українські дунайські порти у 2025 році перевалили понад 8,9 млн т вантажів. *GMK Center*. URL: https://gmk.center/ua/news/ukrainski-dunajski-porti-u-2025-roci-perevalili-ponad-8-9-mln-t-vantazhiv/ (дата звернення: 10.04.2026).]

Horoshkova, L. A., Horoshkov, S. V., & Korniichuk, Y. D. (2024). The development of Danube ports amid war and post-war recovery of the Ukraine. *Man and Environment. Issues of Neoecology, 41*, 70–82. doi: https://doi.org/10.26565/1992-4224-2024-41-05 [in English]. [Horoshkova L. A., Horoshkov S. V., Korniichuk Y. D. The development of Danube ports amid war and post-war

recovery of the Ukraine. Man and Environment. *Issues of Neoecology*. 2024. No. 41. P. 70–82. DOI: https://doi.org/10.26565/1992-4224-2024-41-05.]

Husieva, N., & Niemets, O. (2023). Investment attractiveness of Ukraine during the war. *Human Geography Journal, 35*, 7–19. doi: https://doi.org/10.26565/2076-1333-2023-35-01 [in Ukrainian]. [Гусєва Н., Немець О. Інвестиційна привабливість України в умовах війни. *Часопис соціально-економічної географії. 2*023. Вип. 35. С. 7-19. DOI: https://doi.org/10.26565/2076-1333-2023-35-01.]

HUSKROUA NEXT. (2025, June 30). 53 contracted projects under HUSKROUA NEXT programme: New milestone reached. *Interreg NEXT Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine*. Retrieved from https://next.huskroua-cbc.eu/53-contracted-projects-under-huskroua-next-programme-new-milestone-reached/ [in English]. [53 Contracted Projects under HUSKROUA NEXT Programme: New Milestone Reached. *Interreg NEXT Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine*. URL: https://next.huskroua-cbc.eu/53-contracted-projects-under-huskroua-next-programme-new-milestone-reached/ (дата звернення: 04.04.2026).]

Ministry of Regional Development and Public Works of Bulgaria. (n. d.). *Interreg NEXT Black Sea Basin 2021-2027. Budget*. Ministry of Regional Development and Public Works of Bulgaria. Retrieved from https://www.mrrb.bg/en/infrastructure-and-programmes/programmes-for-territorial-cooperation-2021-2027/interreg-next-black-sea-basin-2021-2027/budget/ [in English]. [Interreg NEXT Black Sea Basin 2021-2027. Budget. *Ministry of Regional Development and Public Works of Bulgaria*. URL: https://www.mrrb.bg/en/infrastructure-and-programmes/programmes-for-territorial-cooperation-2021-2027/interreg-next-black-sea-basin-2021-2027/budget/ (дата звернення: 04.04.2026).]

Railway Supply. (2023, June 12). Danube ports transshipped 11.5 million tons of cargo in 5 months of 2023, according to operational data. *Railway Supply*. Retrieved from https://www.railway.supply/uk/dunajski-porti-za-5-misyacziv-2023-roku-perevantazhili-115-mln-tonn-vantazhiv-zgidno-z-operativnimi-danimi/ [in Ukrainian]. [Дунайські порти за 5 місяців 2023 року перевантажили 11,5 млн тонн вантажів, згідно з оперативними даними. *Railway Supply*. URL: https://www.railway.supply/uk/dunajski-porti-za-5-misyacziv-2023-roku-perevantazhili-115-mln-tonn-vantazhiv-zgidno-z-operativnimi-danimi/ (дата звернення: 04.04.2026).]

Slovo i Dilo. (2026, July 2). How the full-scale war affected the volume of direct investment in Ukraine. *Slovo i Dilo*. Retrieved from https://slovoidilo.ua/2026/07/02/infografika/finansy/yak-velyka-vijna-vplynula-obsyahy-pryamyx-investyczij-ukrayinu [in Ukrainian]. [Як велика війна вплинула на обсяги прямих інвестицій в Україну. Слово і Діло. URL: https://slovoidilo.ua/2026/07/02/infografika/finansy/yak-velyka-vijna-vplynula-obsyahy-pryamyx-investyczij-ukrayinu (дата звернення: 08.04.2026).]

Sokolovskyy, O. (2022). Cross-border cooperation within the European Neighborhood and Partnership Instrument "Ukraine-Romania-Moldova". *Copernicus Political and Legal Studies, 1*(1), 48–60. doi: https://doi.org/10.15804/CPLS.20221.05 [in English]. [Sokolovskyy O. Cross-Border Cooperation within the European Neighborhood and Partnership Instrument "Ukraine-Romania-Moldova". *Copernicus Political and Legal Studies*. 2022. Vol. 1, No. 1. P. 48-60. DOI: https://doi.org/10.15804/CPLS.20221.05.]

Tarasovskyi, Yu. (2024, March 4). More than 300 Ukrainian companies entered the Romanian market in 2023. *Forbes Ukraine*. Retrieved from https://forbes.ua/news/na-rinok-rumunii-u-2023-rotsi-viyshli-ponad-300-ukrainskikh-kompaniy-04032024-19644 [in Ukrainian]. [Тарасовський Ю. На ринок Румунії у 2023 році вийшли понад 300 українських компаній. *Forbes* Україна. URL: https://forbes.ua/news/na-rinok-rumunii-u-2023-rotsi-viyshli-ponad-300-ukrainskikh-kompaniy-04032024-19644 (дата звернення: 04.04.2026).]

Z. V. Prykhodko, V. A. Sokolovskyi, S. B. Kudelina
Department of Economic and Social Geography and Tourism
Odesa I.I. Mechnikov National University
Shampanskyi Lane, 2, Odesa, 65058, Ukraine

INVESTMENT AND POLITICAL DIMENSIONS OF UKRAINE'S CROSS-BORDER COOPERATION IN THE LOWER DANUBE REGION

Summary
The article examines the relationship between investment processes, political decisions and Ukraine's cross-border cooperation in the Lower Danube region, where Odesa oblast borders Romania and Moldova. The study draws on data of the National Bank of

Ukraine, the State Customs Service, the European Commission, Interreg programmes and the Ukrainian Sea Ports Authority. Comparative geographical, statistical and historical methods as well as structural modelling are applied. It is shown that net inflows of foreign direct investment into Ukraine fell from 7.32 billion USD in 2021 to 0.35 billion USD in 2022, partially recovered in 2023 and declined to 2.60 billion USD in 2025. Against this background, the role of EU funds delivered through territorial cooperation instruments has increased, and their volumes and priorities are increasingly shaped by political decisions, in particular the granting of EU candidate status to Ukraine and the launch of the Solidarity Lanes initiative. The evolution of the Romania-Ukraine cross-border cooperation programme is traced. Its EU budget decreased from 126.7 million euros in 2007 to 2013 to 54 million euros in 2021 to 2027, while broader programmes received much larger allocations. It is established that the war has strengthened economic ties with Romania. Ukrainian exports to this country grew from 1.5 billion USD in 2021 to 3.8 billion USD in 2023, and more than 775 Ukrainian companies have entered the Romanian market. Investments in the Danube ports, which exceeded 97 million USD in 2022 and the first quarter of 2023, ensured a record throughput of 29 million tons, but later these capacities became underused. A scheme of the multilevel organization of investment flows in the cross-border space is proposed, combining the political level of the EU, national institutions, private capital and the structures of the Lower Danube Euroregion. It is concluded that cross-border cooperation is gradually turning from a humanitarian and educational field into a tool of investment support for logistics, the recovery of border communities and the political integration of Ukraine into the European space.

Key words: cross-border cooperation, foreign direct investment, Interreg, European integration, political geography, Lower Danube Euroregion, Odesa oblast.

Дата першого надходження статті до видання: 31.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.10.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 25.11.2026